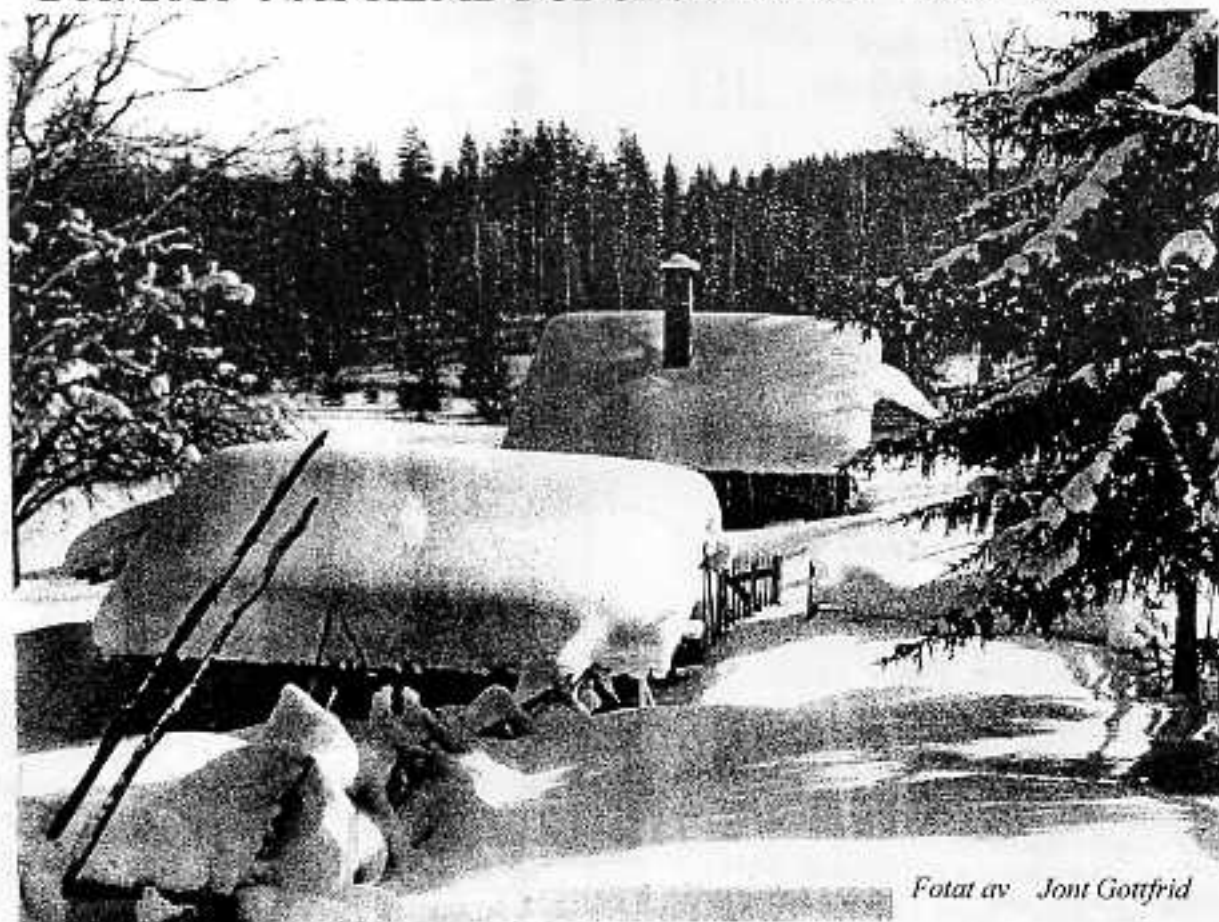

Nåsvargen

Årgång 17 nr.2, utkommer med två nr. per år juni & dec.
Dec. 2010 NÅS HEMBYGDSFÖRENING PRIS 30 KR.

Fotat av Jont Gottfrid

*Snövintern 1940 vid Link-Pers fäbodvall
i Vinberget 5 år efter att Sveds Anna
flyttat fäbodbruket härifrån till Svedslinda
där hon fortsatte ytterligare 29 år som
fäbodkulla och sista fäbodbrukare i Nås.*

Nils-Erik

För allmän kännedom !

Utdrag ur.....

Gunnar Tysks minnesfonds stadgar.

Fonden har bildats genom insamling från allmänheten med anledning av Gunnar Tysks bortgång 1976-01-14

Ändamål: Avkastningen skall gå till ändamål som främjar hembygdskulturen i Nås.

Förvaltare: Fonden förvaltas av Nås Hembygds-förenings styrelse vilken har efter infodran av yttrande från en representant för Gunnar Tysks anförvanter besluta om till vem eller vad fondens avkastning skall gå.

Utdelning: Utdelningen sker när förvaltaren så bestämmer, dock högst en gång per år.

*Sekreterare och Kassör för fonden är
N-E Jons Tel. 0281/30556 och
pg. 4401600-4 Gunnar Tysks minnesfond*

Källa till Nås Finnmark

(Nås Finnmarker av Henry Matsson)

Nåsvargen

Ansvarig utgivare

Utges 2 nr/år juni-dec
Lösar. pris 30 kr.

Nils-Erik Jons tel. 30556
Mellanborg 208 78053 Nås
ne.jons@hotmail.com

Annonsritare Rätg Päär

Nås Hembygdsförening

Ordinarie ledamöter

Ordf. Nils-Erik Jons

Sekr. Stugfogde. Leomar Blist

Arkivarie. Gunilla Ehnström

V. Ordf. Magasinsfogde. Bengt Axel Ehnström

Fåbodfogde. Thorsten Eirydh

Serveringsansvarig. Carin Hermansson

Utställningsansvarig. Vicky Airey

Suppleanter

Kassör. Marianne Flodin

Willy Gustafsson Ledamot

Ingvar Rosén Ledamot

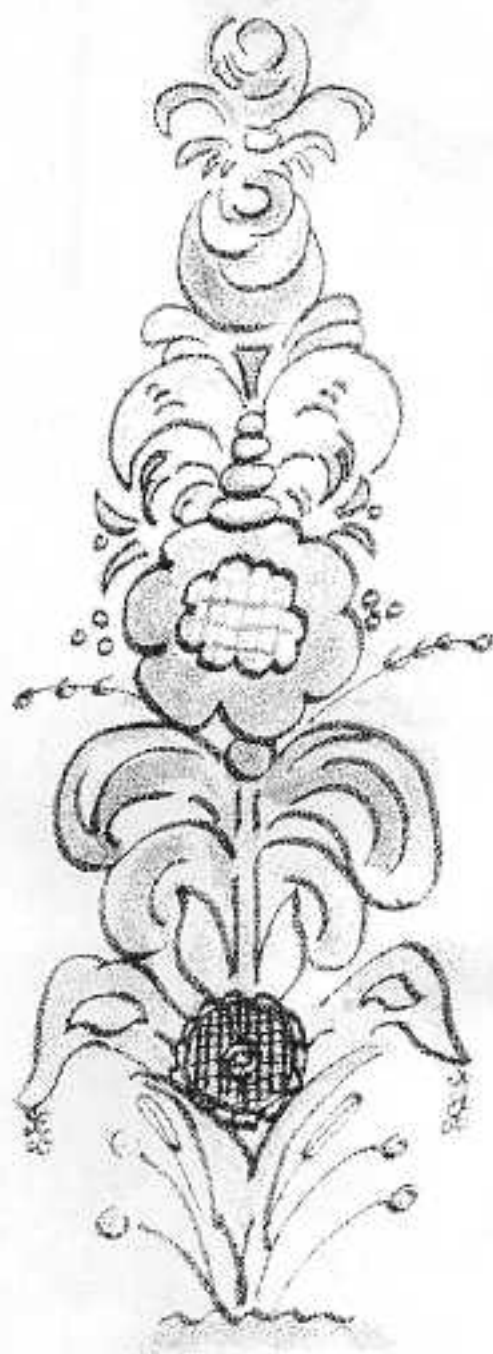
Byns Mats Larsson Ledamot

Kerstin Söderman Ledamot

Distributör av "Nåsvargen"

Hed Gunnar Larsson

...Se vår nya genmodifi-
erade potatisblast..

Bröderna Olérs
Nederborg Nås

Telefon 0281-30261

Tvättshistoria !

Jag skulle vilja påminna om en sak som glömts bort idag, nu när tvätten hänger i torkrum.

Förr hängdes ju alltid tvätten utomhus. Då fick man lära sig, att det skulle se snyggt och prydligt ut, man hängde lakan i en rad, handdukar för sig, med en nypa i två av hörnen. Det var en vacker syn när bländvita lakan smällde i vinden. Sedan var det skjortor och kalsonger. Ett litet problem var det med dambindorna, som då var hemvirkade och kallades stoppdukar, fanns ju inte att köpa på den tiden. De hängdes alltid bakom en handduk så de inte skulle synas.

En annan sida av saken hörde jag talas om. En mamma sa åt sina döttrar att hänga bindorna synliga så granntanterna skulle se att de inte var med barn.

På den tiden var det inte fråga om veckotvätt, då var det stortvätt som gällde, tvätten tog ofta en hel dag.

Ännu längre tillbaka berättade min mormor, att de på vintern högg upp en vak i isen och sköljde kläderna där. Det hände att brunnarna sinade på vintern och då gällde det att spara på vattnet.

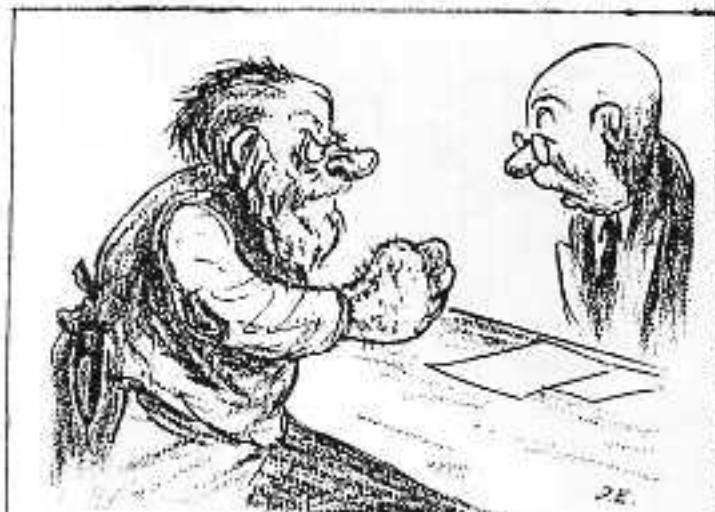
Gamla minnen av Sjö Anna

....jasså, har han också köpt en REKOsläpvagn ...!!!!

Alla talar om REKOsläpvagnar !

BIL & MASKIN I
DALA-JÄRNA AB
TEL. 0281-595 700

Den bekante mästeflottaren Stor-Po var en gång instämmd för tinget i Sunne för delaktighet i slagsmål.

Det uppgavs att han skulle ha använt kniv. Påståendet var oriktigt, och när häradshövdingen sporde Po om han erkände begagnandet av kniv, stack han ytterligt indignerad sin vildiga näve under häradshövdingens näsa och utbrast:

— Kniv? Tett på den här!

Bonden och drängen var ute och jagade. plötsligt fick de syn på en älg i skogsbrynet. bonden sköt och träffade.

-Vi fick den, vi fick den, sa drängen

-Vilka vi, svarade bonden

de gick fram för att titta på bytet och såg till sin förfäran att det var grannens ko.

"Jäklar", Vi har skjutit grannens ko, sa bonden.

-Vilka vi, svarade drängen.

Tel. 0281-30084

God jul och Gott Nytt År

God- jul och Gott Nytt År!

preCent

Susanne 070 3067024

"Nickusboa"

Nås Hemslöjdsförening

(ab. förening)

Tel. 0281/30252 Postgiro 51 39 46-0

"Kärrsta" Kärrboden nedanför Galberget

Lilla Galberget

Här fanns 3 st. Fd Finnbosättningar som tillhörde Näs Västra finnmark men från 1798 då Säfsnäs avsköts från Näs blev 1 bosättning kvar på Säfssidan.

Lilla Galberget blev befolkat på slutet av 1600-talet som vid denna tidpunkt omfattades dels av det finnställe som idag ligger på Säfssidan och benäms Galberget och sedan Marktorpet samt det ännu nordligare som benämnes "Kalles" i dag, där endast murstocken står kvar.

Marktorpet el. "Barks" låg mitt i rågången mellan Säfsnäs och Näs socken. August Bark med familj bodde här. De flyttade senare till Närsen där en av döttrarna Viola blev maka till Nore Olsson föräldrar till Birgüt och Ingvar. Och där finns idag bara grundrester kvar samt ett par väggar som tillhört ett uthus och som ligger delvis på marken, vilket berättar om tidigare bosättning. Boningshuset har flyttats till sjön Närsen av Clas Thörn och används som fritidshus.

"Kalles" eller "Svenssons" där endast murstocken står kvar har bebotts av Svenssons, föräldrarna till bla Rune, och Sune Svensson, vilka som senare bosatte sig i Lindesnäs.

Galberget på Säfssidan kallas också "Kolloses" och här kommer tidigare troligt förfäderna till Kollos- Axel, Vilhelm och Tore som också senare flyttade till Lindesnäs med familjen.

Stora Galberget

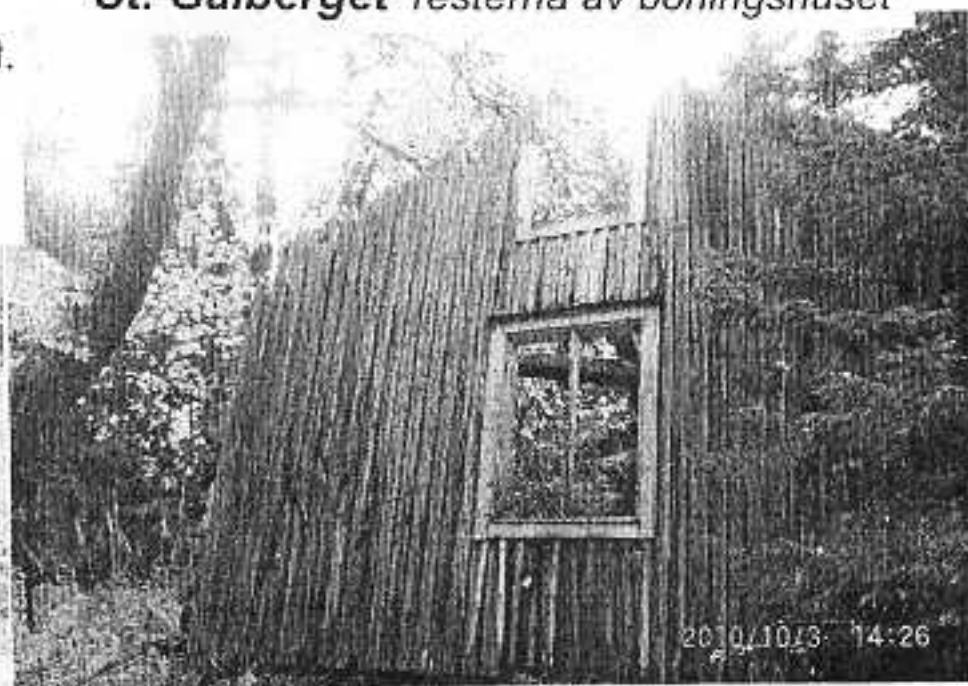
Stora Galberget ligger ca. 2 km öster om Lilla Galberget väldigt vackert på högsta delen av St. Galberget med utsikt över bla. Åskan och Husomflott. Förste nybyggaren på St. Galberget var troligen Samuel Ersson f. 1707, men han flyttade till Lövkullen och gifte sig 1733. Vissa bodde senare på Stora Galberget från och till men 1861 kom sedan Petter Larsson f. 1828 till St. Galberget som nygift med Johanna Persdotter f. 1836 de fick 9 barn den yngste hette Magnus f. 1881 gift 1903.

Galbergs Magnus Pettersson f. 1881 han var den sista boende vid Stora Galberget tills han flyttade till Haga i Näs på 1940-talet Stället har sedan dess stått öde.

Han hade sin kärra i denna lilla bod vid "Kärsta" som låg vid "mana" nära finnvägen och den hade han till sina transporter till bla. handelsboden i Lindesnäs medan han använde en släpa från "Kärsta" upp till stugan på St. Galberget. Stugan är idag nästan helt förfallen 2 st av väggarna står faktiskt upprätade medan källaren verkar vara fortfarande användbar. Men ett underbart vackert ställe med en enastående utsikt söderut mot Säfsen och Ulriksberg.

St. Galberget resterna av boningshuset

Källaren vid St. Galberget. Den är brukbar än i dag, om någon tycker det är värt mödan att ta sig dit

En kartbeskrivning p Galbergets Finnbosättning var den här funnits och var resterna kan urskiljas av bebyggelsen.

BREVKORT.

Blansett nr 6 a.

Skäl kommun.

Hästuttagningssedel.

Hästens namn: kon: *Sto*

färg: *brun* tecken: *svart* födelseår: *1931*

Utlaget till: *ridhäst i reserv*

Ann. 1. Denna uttagningssedel gäller fr. o. m. den 1. januari 1933 t. o. m. den 31. december 1933 och skall förvaras av ägaren samt medföras vid inmönstring av hästen.

Ann. 2. Från den dag, Konungens förordnat, att rikets krigsmakt skall ställas på krigsfot, och intill dess inmönstring med denna häst ägt rum, må densamma icke avyttras, utan att Konungen härill givit lov. I övrigt har ägaren rätt att fritt förfoga över hästen.

Ann. 3. Därast denna häst öftr, avyttras eller av annan anledning icke längre kan tagas i anspråk för det med uttagningen avsedda ändamålet, skall ofördröjligen meddelande därom lämnas till hästuttagningssamfundens ordförande eller annan ledamot av sagda nämnd.

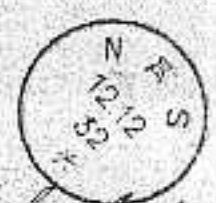
Tjänste från *Gästg Lars Larsson*
Ordförande i hästuttagningssamfundet

Värd!
LKE, Bd, Mbl, Häst nr 106 a, 1931, 40 000.

Hög Fäktars Lars Eriksson

Årsala

Skäl

Erinringar vid mobilisering.

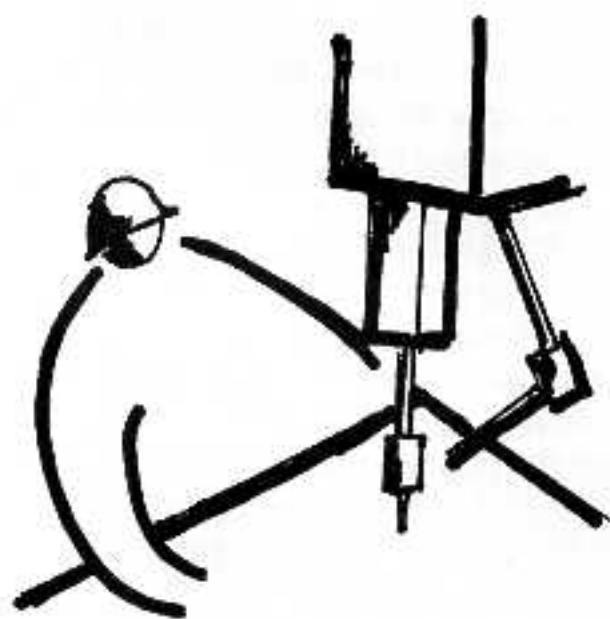
- Vid mobilisering skall hästen med tillbehör genast göras färdig att inställas på plats och tid, som då komma att angivas genom hästuttagningssamfundens försorg. Underlåter ägaren att inställa hästen till inmönstring, utsättes han sig för det äventyr, verom stadgas i 20 § hästuttagningsslagen.
- Hästen bör vid inmönstringen hava skoningen i gott skick.
Med varje häst skola vid inmönstringen avlämnas: erforderliga ryttidon; gramma med grimskaff; täcke av ylle eller nöthår (för ridhäst om möjligt av ylle och utan sömmar) minst 2 m. i längd och 1,75 m. i bredd (kan ersättas av två mindre täcken med en sammanlagd yta av minst 3,6 kvm.); läckjord; en omgång lösa skor (nya) av passande storlek med tillhörande två omgångar söt, vilka, därest inmönstringen sker under tiden oktober—mars, skola vara försedda med uppslagna hål för nitförodar och åtföljas av två omgångar lösa dylika broddar; foderlönliser, där så ske kan, samt foder för tre dygn, bestående av minst 15 kg. havre och 15 kg. hö, dock att havren må i sin helhet eller delvis utbytas mot lika vikt korn eller blandad eller mot dubbel vikt hö. Dessutom skall medföras för färden till mönstringsstället och uppehållet därstädes erforderligt foder.
- Häst med tillbehör och foder, som vid inmönstring avlämnas, intäses av staten mot ett pris, som av hästmönstringskommissionen fastställs till belopp, svärande mot fulla värdes. Därjämte ersättes kostnaden för inställandet på mönstringsstället. Likaledes utgår ersättning för inställandet på mönstringsstället av häst, som skall inställas, men som icke avyttras till krigsmakten.

Häst mobilisering

Här en information för Hästägare Som inmönstrar hästarna vid Mobilisering och skall medföra Vid inmönstringen men förvaras Av ägaren. I detta fall Fäktorns Lars Eriksson
Lämnat av Sjö Anna

Här står tre stycken Nås-kullor som väntar på sin identitet "Hör av Er Ni som känner igen Nås-flickorna"
Tack!

Svetslego är en underleve-
rantör av bearbetade och
svetsade komponenter till
verkstadsindustrin.

Vi är gärna med från kon-
struktionsstadiet och delar
med oss av vår erfarenhet.

svetslego

Industrihuset Grönalid Vansbro Tel: 0281-109 69
Hemsida: www.svetslego.se

Bestigning av Kebnekajse

Året var 1974 och våran son Sören var 10 år när vi gjorde denna utflykt.

Vi bodde då i Borlänge och jag var då mycket aktiv i Orientering för St.Tuna IK Orienterings-klubb.

Mellan vår och höst när det var uppehåll i Skogsluffandet så ville jag utnyttja denna period. Jag frågade Sören om han ville följa med till Norrland och klättra i berg, vilket han gick med på, sagt blev gjort jag ordnade med biljetter. Vi Järnvägsanställda hade då möjlighet att åka fritt så det var bara sovplatsbiljetter som vi behövde inköpa "Sören åkte ändå fritt med förälder".

Vi tog då ett lokalpersontåg från Borlänge till Gävle, därifrån skulle vi åka nattåg med sovvagn. Vi kom till Gävle i 20 tiden och bytte till Nattåget mot Kiruna där vi hade bokat sovkupè. Vi kröp ner ganska omgående och somnade tvärt, Jag minns ej riktigt vad klockan var när vi kom fram mot Gällivare men när vi var där hade vi ungefär en timme kvar fram till Kiruna men vi hade nog åkt i ca 10-12 timmar när vi gick av i Kiruna. Vi letade på en Mat-inrättning så vi kunde få litet mat innan Bussen skulle gå till Nikkaloukta, sedan var vi även tvugna att inköpa litet proviant att stoppa i oss när vi inte kom åt några matställen.

Vi hade ett 2mans. tält med oss och varma kläder samt myggstift och även regnkläder. Vi anlände till Nikkaluokta med bussen och tog in litet förplägnad i kiosken innan vi påbörjade fotvandringen mot Kebnekaise fjällstation. Efter ca 5 km kom vi till sjön Laddjujavri där Enok Sarri, lappen som bor i Nikkaluokta mötte upp med båt, så vi fick skjuts över sjön i hans motorbåt ca. 3 km och så litet vandring igen fram till Kebnekaise fjällstation. Vi slog upp tältet strax bortom fjällstationen och tog sedan en fikapaus där, innan vi gick till vila för natten och förberedde morgonen efter till en mils march mot Kebnekaise-toppen. Vi vaknade tidigt och bredde några mackor som blev aldeles prickiga, för att det var ganska full atmosfären med mygg och de blev smörgåspålägg på köpet, men vi hade i alla fall bunkrat upp för att klara av mathållningen genom hela fotvandringen opp på toppen. Jag hade satt på mig ett par seglarstövlar som jag ansåg var praktiska att gå i men det var ganska vått i vissa svackor med snöslask som var djupare än stövelskaften. Det visade sig att seglarstövlar inte var så bra lämpade och lika var det för Sören också så vi fick utvärda detta våta, vi hade visserligen ombyte strumpor men stövlarna var ändå blöta.

Fortsättning nästa sida

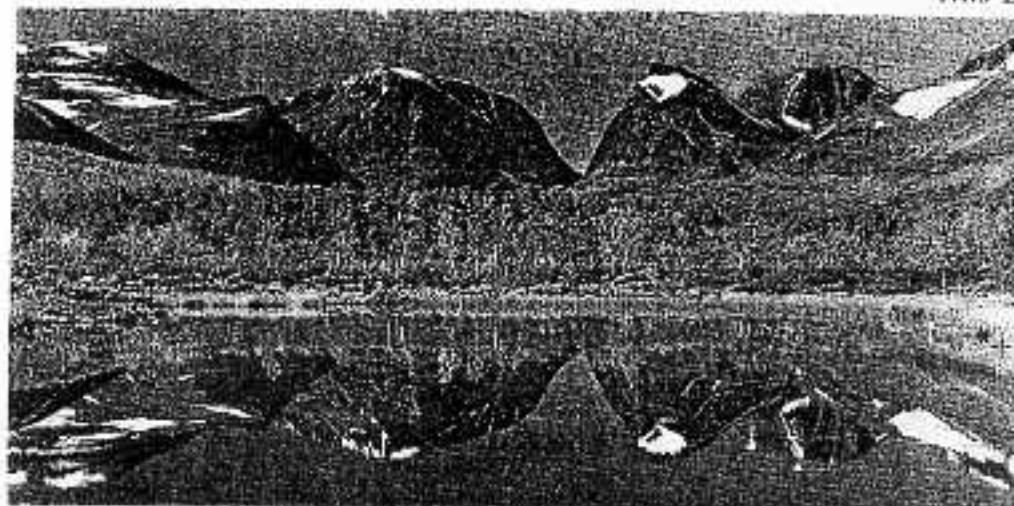
Vi fick sällskap av en finsktalande far med sin son, och en profsvandrare kom också ångande förbi oss med en hiskeligt stor vandringsryggsäck på ryggen men han var förbi oss ganska snabbt. Vi höll jämna steg med den finska duon och vi kom så småningom upp på en platå, sedan var det heltäckande snö, men som tur var det skare sista biten till toppen men det blåste ganska hårt på den delen av toppen så nu blev det jobbigt att över huvudtaget vistas på Kebnekajse och vi hade nu kanske 200 m kvar till toppen men det var både blåsigt och brant och snön den var ialla fall bra packad så det gick ganska bra att gå i den men Sören tyckte det var kämpigt så han stannade på en bra plats och jag tog jag en snabb marsch upp på toppen men vände om nästan direkt, för jag ville inte låta Sören vara ensam för länge, det blåste friskt och kylan var kanske inte på minus men det var väldigt kalla vindar som blåste motvind hur vi än vred oss. På toppen var det väldigt blåsigt så det var ingen njutning att vara kvar där för länge utan jag åkte ner ganska snabbt på stövlarna i den hårdpackade snön, så Sören behövde inte vänta så länge utan det gick bra så nu kunde vi vända neråt till tältet och äta en rejäl middag det såg vi fram emot men vi lyckades att besegra Kebnekajse och det var en underbar upplevelse, så ser man det i alla fall så här efteråt. Vi kom ner till tältet innan kvällen, vi tog en tidig kväll och såg fram mot morgondagens återfärd som var och blev ganska skön med vacker sol, men mycket mygg, vi kom ner till Nikkaluokta lagom till bussens återgång mot Kiruna, där vi också övernattade i tältet innan vi tog nästa dags nattåg hem igen. En underbar utflykt att lägga på minnet. Det roliga med sådana resor spec denna var att på uppresan kom vi i språk med en turist som var ifrån Brasilien men som pratade väldigt bra Svenska genom att han hade läst Nils Holgersson och sedan planerat resan att just åka hit till Sverige och se på Norrland och när vi kom tillbaka till Kiruna så sammanträffades vi igen på en bar och vi hade sedan sällskap med honom ner över på tåget.

Och det mest trevliga var att Brasilienaren och jag kom att brevväxla i flera år spec. till jul efter denna träff på resan till Kebnekaise.

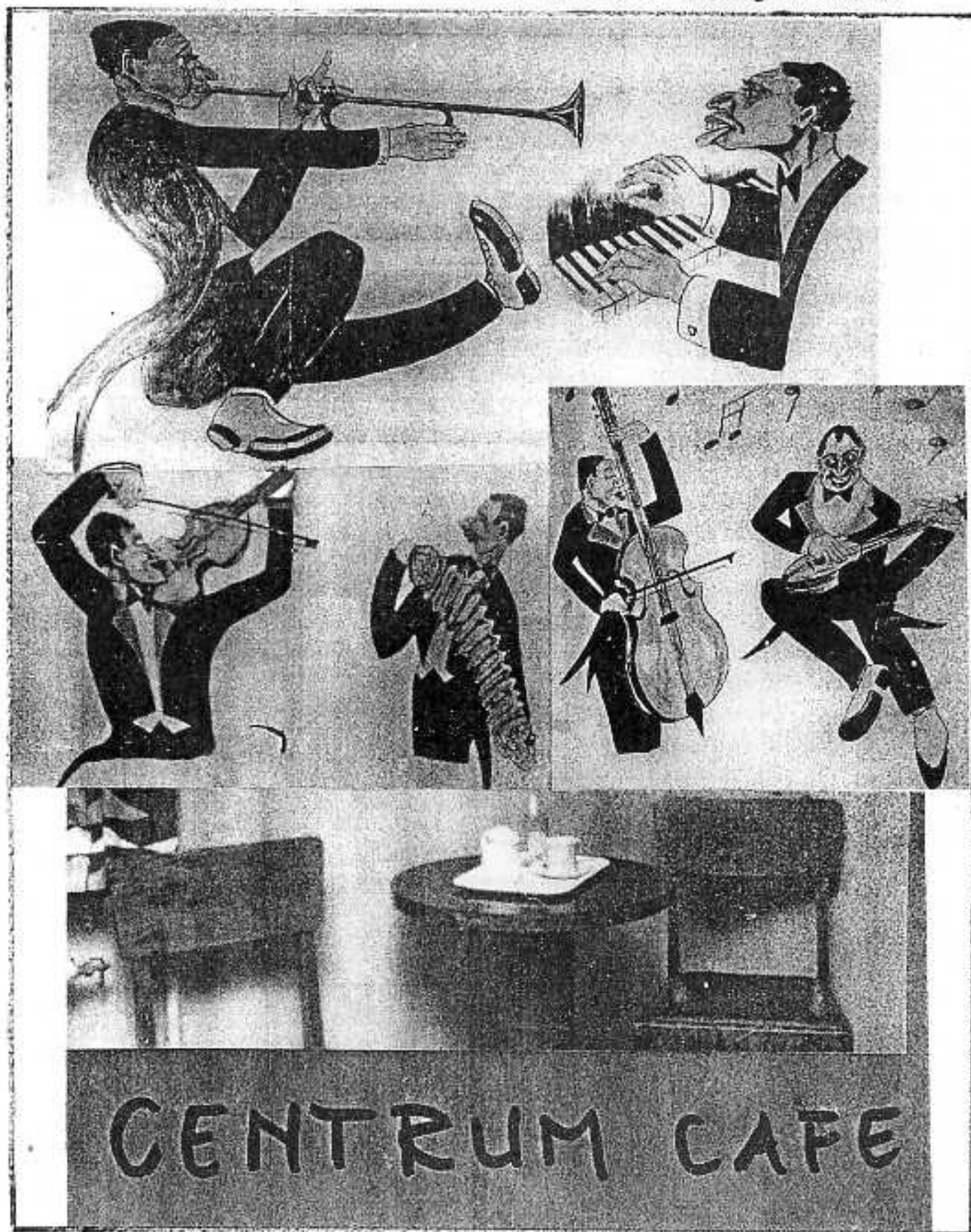
I alla fall gick resan ner lika bra som upp och det hela känns som en stor upplevelse som man skulle vilja göra om men det har inte blivit än men många liknande resor har jag fått vara med på även fortsättningsvis bla 5 dagars i Tjeckoslovakien och RM i Vokati i norra Finland för att inte glömma alla Nordiska Järnvägs-mästerskap i orientering.

Kansjönsfjällens tältet
illustr.

Nils-Erik

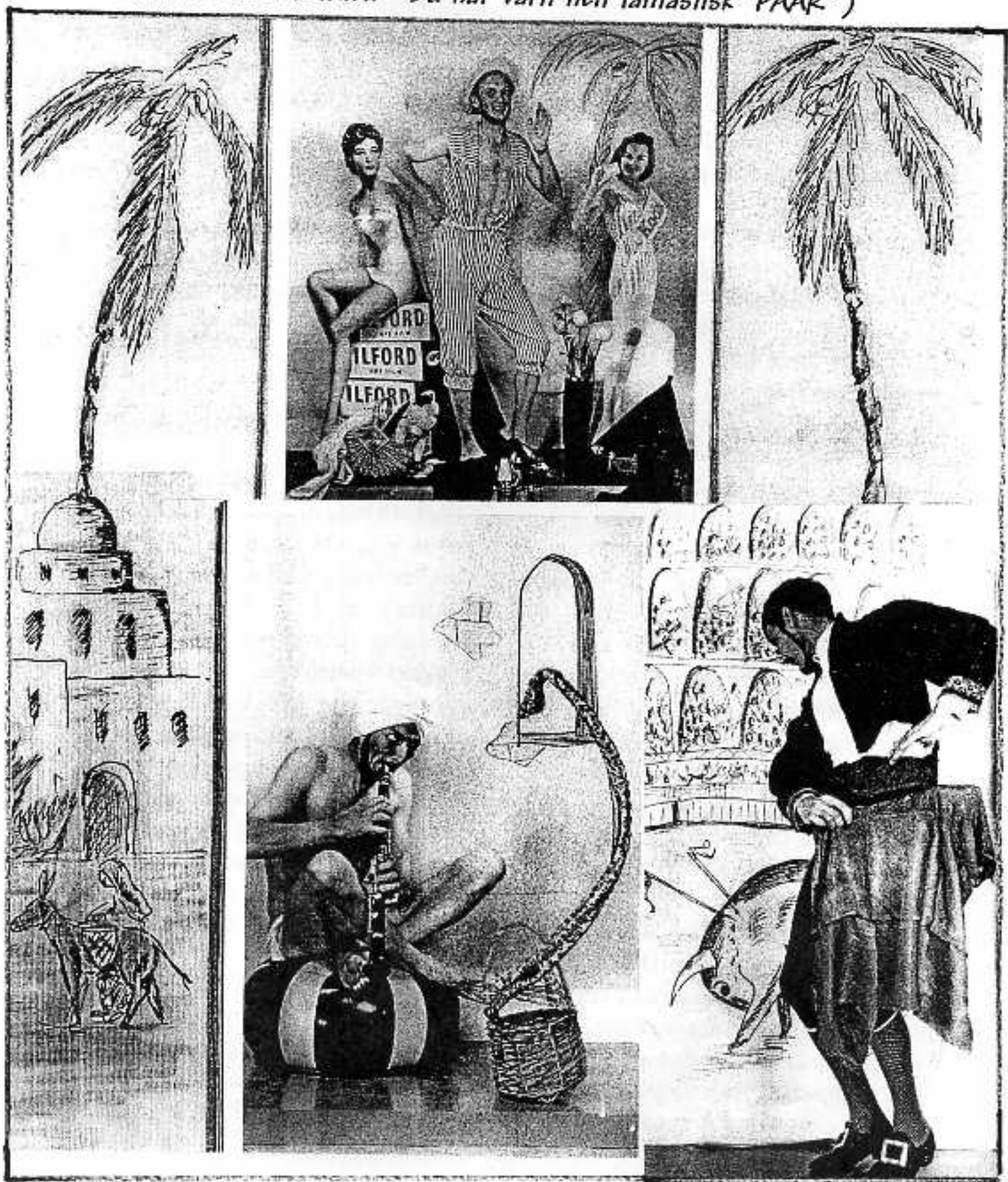

Efter förfrågan efter "Rälg Päärs" orkesterband som satt på Vaggarna i Centrum Caféet i Nås. Vilka jag lyckats komma över och har också nu publicerat dessa i denna NÅS-VARG. Här ett exempel på vad som krönte väggarna på caféet från 50-talets början och många år framåt.

"Nåsvargens" Annons-ritare vid tidigare uppdrag för ett antal år sedan. (Tidigt 60-tal)

(Jag minns många trevliga episoder med "Päär" på den tiden vi hyrde rum ihop vid Stenlunds i Falun här är några roliga minnen från den tiden "Du har varit helt fantastisk "PÄÄR")

Att fästa hjärtat

Strax bakom den gård, som sedan sekler varit i min släkts ägo, står en väldig gammal gran, av traktens folk kallad "Tröllgräna". Många vidskepliga föreställningar äro förknippade med granen, om vilka sägnerna säger, att den inte lagt en tum till sin längd under de senaste fem mansåldrarna.

Att fästa hjärtat mitt vid denna gran-
att låta suset i dess gamla grenverk
få sjunga urtidssången sin på nytt.
Sin sång om folket, som för länge
sedan här levde fram sitt liv i knotig
vardag- så knotig väl, som granens
äldsta och delvis ovan marken vridna
rötter- men också levde upp i festens
helger, när tillvaron slog ut i praktfull
blomning- så praktfull väl, som
granen här om våren:

En vår med luften mängd av fränsöt
kåda och kylklar doft av solvärmd,
tras-spröd smältsnö. En vår med
årets spädgrönt nya skotts och klarrött
nya kottars fröjd för ögat.

Så vardag och så fest för detta folk,
som levde här sin fulla, rika levnad
och mognade till slut mot sista
skörden och bars på barns och
fränders starka skuldror till sista
långa välförtjänta vilan.

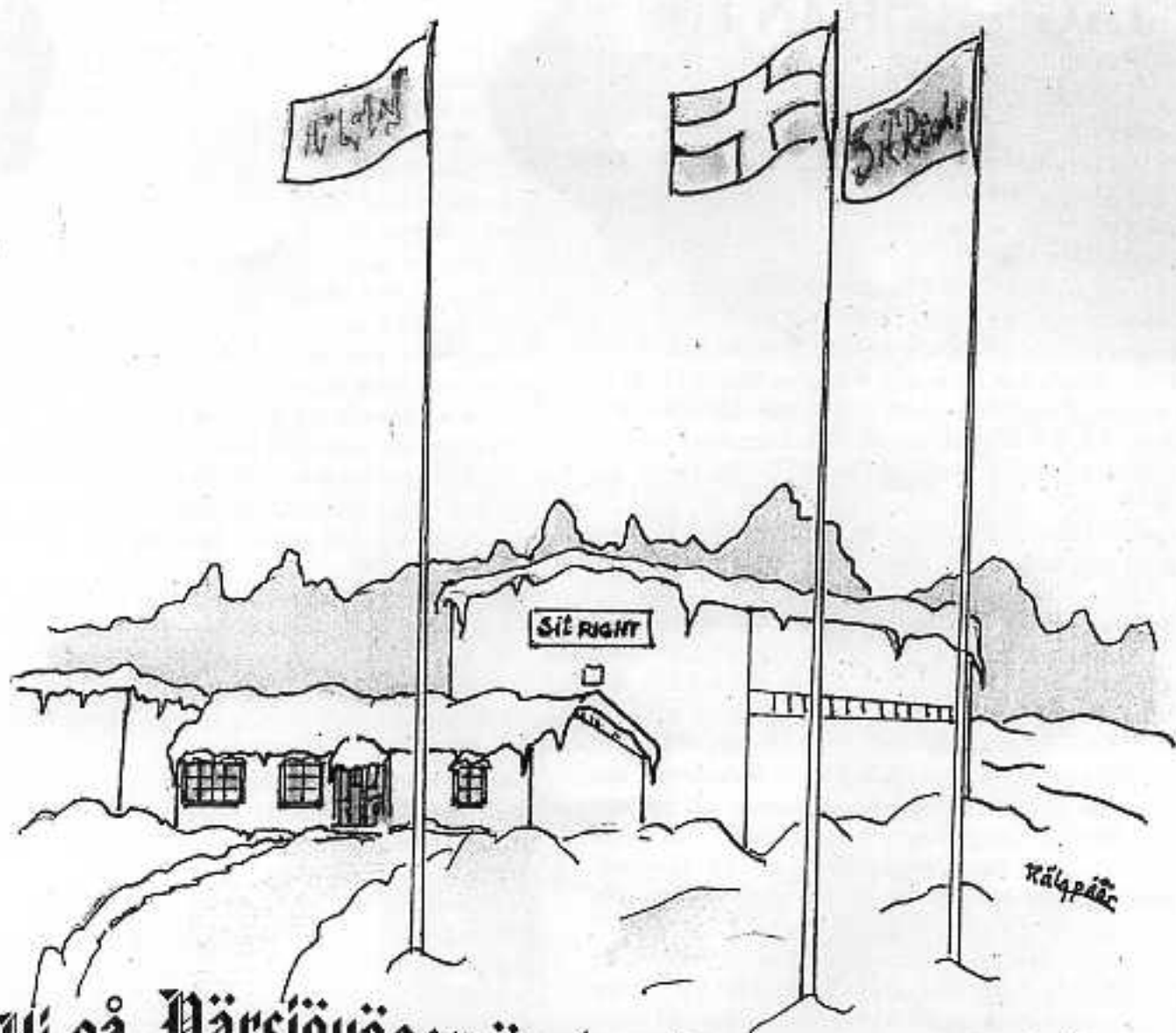
Och granen sjunger mig sin
urtidssång. De gamla har berättat sent
om kvällen- när skuggorna i vrårna
vaknat upp- med sänkta röster, under
skygga blickar, om älvors ring i
sommarljusa nätter i böljande och
mystisk dans kring granen.

Och värkar slog man fast i granens
bark med stickor, som man närmat till
det onda, och man blev kvitt det- tron
är ganska stark- men den, som en
gång vågar fälla granen skall slås av
värkar, hittills aldrig sporda, ty allt det
onda kommer över honom. Än mer:
Om man sitt öra lägger tätt intill
stammen skall man kunna höra hur
tomtarna, som sägas bo därinne, för
obegripligt samspråk med varandra.
För mig är granens sång en skön
Koral: Med mäktig bas, som sjunger
mannadåd och trygg förtröstan, dels
på egen kraft, dels, som sig bör, på
högre makters nåd. Med gäll diskant,
som särskilt under storm och svåra
väder ropar hjärtats nöd och själens
ångest till en väldig Gud.

Här tumlar skilda melodier kring:

Hårt, strävsamt arbetes välkända
ljud av slaggors klang, av yxors kärva
gång, av hästares tunga tramp för plog
och lass- och tystare av röda brasors
sus, spinnrockars nynnande och
husdjurs bindslerassel. Så sjunger
granen för mig, och dess sång är
sagan om ett folk, starkt, tryggt och
sunt. Än går dess djupa allvar som
ledmotiv i granens sång för mig. Och
folket var och är- mitt folk, och än
står granen. Kan kvida under
stormars press men håller. Att fästa
hjärtat mitt vid denna gran må vara
mig en styrkedom i världen.

*En tänkvärd
berättelse av nyligen avlidne
Nässonen Skans Torsten Nilsson
"föredlat av hustrun Vicky"*

Vi på Nårsjövägen önskar Er alla en riktigt
GOD JUL och **ETT GOTT NYTT ÅR!**

sit RIGHT

— NUMMER ETT I SKOGEN —

Sit Right AB, Nårsjövägen 36, SE-780 53 Nås, Sweden
Tel 0281-300 30, Fax 0281-59 51 07, www.sit-right.se, mail@sit-right.se

JAG TROR INTE MÅNGA VET,

hur många timmars oavlönat arbete, telefonsamtal, besök vid läns- och riksarkiv osv. osv. Och inte minst pengar för betalning av olika arkeologer, som nedlagts av en entusiastisk grupp under sökande av en eventuell kyrka eller hednakapell i byn Heden.

Kärnan i gruppen var Emmy Sandström, Rune Larsson och Gösta Halvarsson Järna. Med bistånd av sina respektive.

Under deras arbete år 2006, om sjön Nåsen behövde de en karta som visade om kvarnarna vid sjöns utlopp tillhörde Heden eller Kvarnåset. Dom kontaktade lantmäteriet i Gävle för att få den äldsta kartan som fanns över Heden. Det visade sig vara en karta från år 1657. Det var då det hela började!

Undertecknad har fått ta del av en dagbok som fördes under deras undersökningar, av denna har här en sammanfattning gjorts.

Vid studier av kartan visade den ett hus vid älven liknande ett kapell där också något stod skrivet. Skriften tolkades senare som kyrka Emmy kontaktade då stiftsarkivet och stiftsbiblioteket i Västerås för att höra om deras kunskap om en eventuell kyrka. Stiftsarkivet med Göran Broås höll inte för otroligt att någon form av kapell, hednakapell kan ha funnits på 1200-talet. Några böcker lånades där och studerades men gav enligt Emmy bara "troligen" och enligt gamla sägner. De hade tidigare läst Karl-Erik Forslund, Hulpers, Holenius och Craelius skrifter där också en kyrka i Heden nämns.

Efter att ha dryftat frågan fram och tillbaka, beslöt vi, år 2007, att på något sätt få kontakt med en arkeolog. Emmy ringde Dalarnas museum där hon fick kontakt med Greger Bennström. Han ville ha kartor och beskrivning över platsen, lovade samtidigt att hans första besök skulle vara helt gratis..

Vid besöket rekommenderade han oss att ta kontakt med Glenn Envall Kvarnsveden som gjorde magnometerundersökningar. Han berättade för oss om sina undersökningar och vad det kostade per dag och yta, det rörde sig om mycket pengar, som Gösta beslöt sig att stå för om Emmy stod för de övriga kostnaderna vad gällde Bennström och Dalarnas museum.

Sagt och gjort markägarna gav oss klartecken och i maj 2008 kom Glenn med sina instrument. Efter en dags jobbkonstaterade han att på 1,5 till 2 meters djup fanns fyrkanter som kunde vara rester av byggnader eller inhägnader.

I augusti 2008 ringde vår präst Camilla Strömberg, som nu också var inkopplad, till Uppsala och hörde sig för om hjälp med grävningen av blivande arkeologer.. Att få besked om detta tog hela vintern. Men så i maj ringde Kjell Knutsson från Uppsala och meddelade att master Åsa Karlsson som handledare skulle

5-10 juli 2009 komma till Nås med fem "grävarflickor". Vi hade nu ordnat med utsättning av platsen, tält för mat och kafferaster, inkvartering för "flickorna" och verktygen, detta stod Nås församling för.

Oturligt nog så började deras första dag med regn, flickorna var genomblöta när kvällen kom. Nästa natt kom ytterligare 6 mm regn, uppehåll framåt förmiddagen. flickorna jobbade till 19.30 den dagen.

Nästa natt kom åter 1 mm regn, förmiddagen uppehåll, men klockan 16:00 gav flickorna upp på grund av åska och regn. Vi fick hämta presenningar att lägga över groparna, dessa var snart fulla med vatten.

Torsdag regn hela dagen 28 mm. Diverse fynd under dagen, av vad värde det nu kan vara. Fredagen duggregn då var alla församlade vid groparna på "Heäkern" och även Bennström och hans chef, som kallade sig Fredrik. Bennström gick igenom grävresultatet och konstaterade att det inte fanns något att registrera i nuläget. På Emmys förfrågan om vi nu kunde gräva i egen regi, så var svaret ett tydligt JA.

Vi plockade ihop våra saker, flickorna avslutade sitt arbete och åkte hem. Groparna fylldes igen Gösta jämnade till och sådde gräsfrö.

Efter detta har projektet legat still till 26 oktober 2009, då Camilla kallar till sammanträde för hur vi skall ta tag i det hela igen.

Därefter kontaktade Emmy Glenn om tid och vad det skulle kosta. 9 november 2009 mötte Glenn upp "stora fläcken" som vi länge undrat på. Kunde vara eldstäder i ett hus.

Då ställde Roland Johansson upp med 2 dagars gratis grävning, några av "grävarflickorna" ställde då också upp gratis. Nu hittades en mängd brandgropar efter myrjärnsframställning och järnslag, stora utslaget på magnometern visade sig vara ett omfattande område med järnrost i jorden plus brandrester.

Roland fyllde igen groparna vid dagens slut, sedan flickorna tagit sina prover.

25 januari 2010 kom så utredningen från Åsa Karlsson ett mastigt häfte på 30 sidor mycket grundligt gjort, kan få lånas hos "Emmy vid Nåsen" för den intresserade.

Så tyvärr, resultatet av detta frivilliga flerårsarbete, utlägg av privata och allmänna medel blev; inga spår efter någon kyrka, området vid "heäkern" blev i alla fall fornminnesmärkt och Emmy fick, när allt var klart, en hjärtinfarkt, som hon klarade, de övriga lite snuviga efter all regnande, boken om sjön Nåsen blev dock klar, med mycket fakta om bebyggelsen runt Nåsen.

Djupen i sjön lodade, bra för fiskare, samt annat som intressant som hänt runt Nåsen under tidens gång. Boken kan beställas hos "Emmy vid Nåsen"

Tack för att jag fick låna dagboken, lite kort om hur myrmalm framställdes på annat ställe i "vargen".

Rålg Päär.

Foto: Sven-Erik Lannergård

Utgrävningar 2009

**..FÖR
SÄKER
VINTER-
FÄRD
TALA
MED
OSS !!**

DÄCKTEAM
DITT LOKALA DÄCKPROFFS
0281-130 90

Fältskär C. J. Uttströms *Avsn*

+ Universal-Liniment **+**
för utvärtes bruk.

Är hittills bästa kända medel mot Gikt, Reumatism och Nervsmärtor, Tandvärk, Hufvudvärk, Örvärk, Snufva, Ytliga hudskador, såsom Eczem, Finnar, Kyl- och Brännblåsar, Myggbett och andra insektstyggn, klåda i huden och hudrispor, röda näsor och ansikten, röda händer, fotsvett m. m. samt skyddar huden mot solbränna, ömkyln, insektbett och blodförgiftning.

Vänd!

Fältskär C. J. Uttströms
UNIVERSAL-LINIMENT.

Linimentet, som i flera år användts med stor fördel af tusentals personer, bör finnas i hvarje hem samt alltid medföras af personer som äro mycket på resor.

Linimentet får ej förväxlas med i handeln så ofta förekommande mindre värdefulla preparat. Användningsättet är endast att med litet fuktad bomull en eller flera gånger bestryka det ställe, där det behöfves.

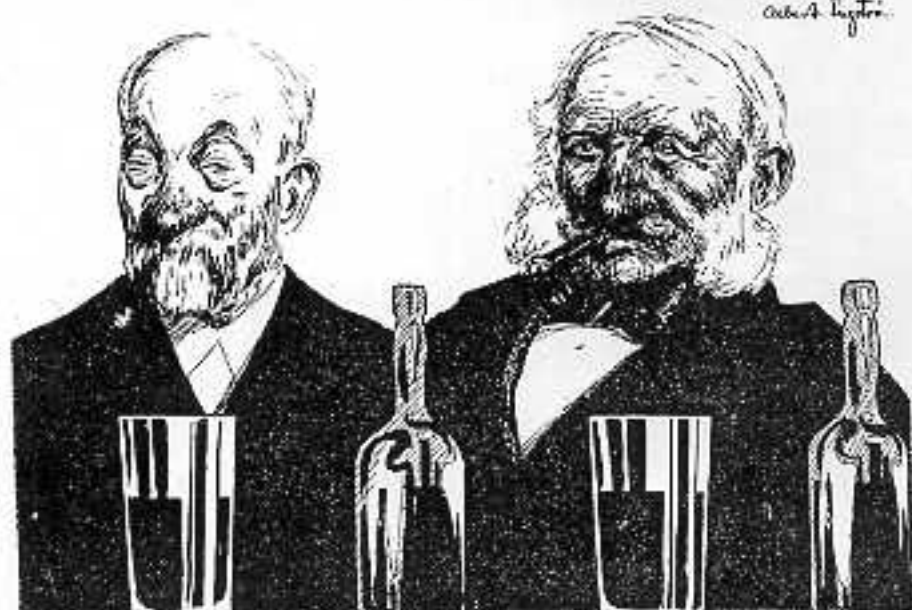
Vänd!

Här ett kort 2 sidigt med medikamenten från Fältskär = person som var anställd av krigsmakten och utövade sårbehandling m.m. (C. J. Uttström)

Sjö Ann

Detta är några urklipp från tidningen "Strix" som Albert Engström var upphovsman till på början av förra seklet och som fanns kvar till 1924.

av A. Engström

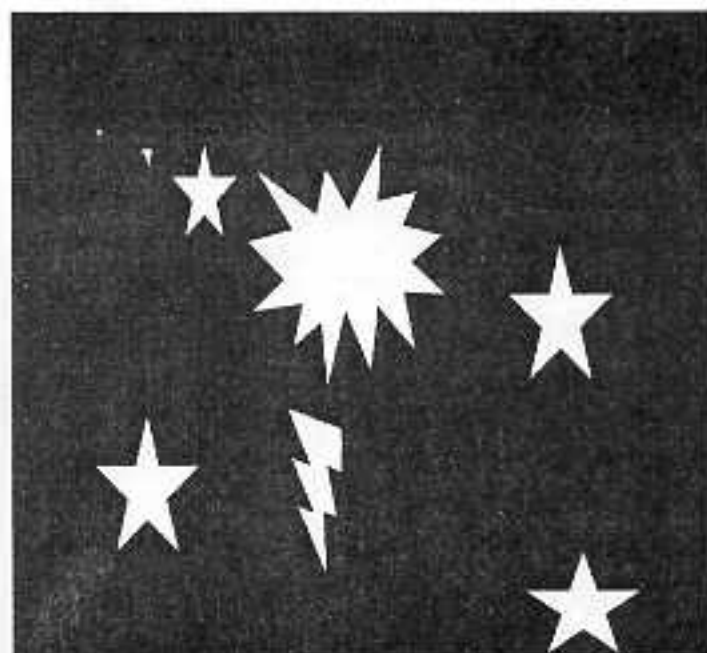
Nils-Erik

Kort om hur myrsmalm framställdes.

Läsat av "Emmy vid Näsen."

Myrsmalmen var lätt att få tag på i kärr och myrar, den var antingen mjukt gyttjig eller hård i konsistensen lätt att gräva eller hacka upp. Något som kallades järnsand och var magnetiskt fanns vanligast på sjöstränder. Sedan man tagit upp malmen ur myren lades den upp i högar på itu kluvna trästockar oftast vid kanten av myren för att vattnet skulle rinna ur och torka för att senare rostas vilket oftast skedde vid den sk "blästan". Att rosta malmen var nödvändigt eftersom svavel och kristallvatten då brändes bort. Om det fanns vatten kvar i malmen när man började hetta upp den i ugnen kylde vattnet ner hela processen, vilket resulterade i att det inte blev tillräckligt varmt i blästerugnen vid järnframställning. Varför man var tvungen att bränna bort svavlet var att om det fanns svavel kvar kunde man inte smida järnet. Malmen rostades genom att man lät den ligga ovanför öppen eld för avdunstning. Blästan eller blästerugnen var egentligen en grop i marken ca 80 cm djup som vanligtvis omgavs av sten eller lera. För att uppnå höga temperaturer i ugnen blåste man in luft med hjälp av en blåsbälge, antingen för hand eller fotkraft. För att rosta födrades att man hade tillgång till mycket ved, även för blåstring krävdes detta. När man huggit veden skulle en del av den kolas till träkol, vilket man gjorde genom en speciell förbrännings-teknik med begränsad syretillgång, samma procedur som användes vid kolmilorna. När man rostade malmen och tillverkat träkol kunde själva processen med att framställa järn ur malmen börja. Det gjorde man genom att lägga träkol och malm varvat om vartannat i blästerugnen (dvs gropen i marken). Träkolen och malmen sjönk nedåt i ugnen mot botten och efter ca 4-8 timmar hade det bildats en glödande järnklump. Vad som hände under timmarna i blästerugnen är att malmen renades från olika biprodukter. Reningen eller reduceringen skedde vid olika delar och vid olika temperaturer i ugnen allt eftersom malmen och träkolen sjönk mot botten. Järnet smälte inte istället klumpade det ihop sig till en glödande seg klump. Den färdiga som låg på botten av ugnen kunde väga mellan två och åtta kilo. Den togs glödande ur blästerugnen och hamrades mot en flat sten. Genom den behandlingen slog man ut den sista slaggen (metallrester) därefter kunde man använda den sega och varma järnklumpen för att smida redskap och vapen. När man plockat ur den glödande järnklumpen från blästerugnen fanns det kvar slaggprodukter på golvet i ugnen. Till att börja med var slaggen, till skillnad från järnet flytande. Sen slaggen stelnat rensade man ut den och kunde börja om igen med ny omgång blåstring. Vid varje blästerugn bildades med tiden större eller mindre högar med slagg och annat avfall som fick lite olika namn som tex i Järna "Hedningskrukor" i Näs påstods att det än i dag finns en plats som kallas Krukhögen.

Rälgpäär.

...3 GRADER VÄST, ÔM SPIKTÄP-
PÅ A VI TYDLENÄ UTSLAG TÅ EN
TÔMTÄ !!!

**Vi arbetar i huvud-
sak med GPS-
inmätning och do-
kumentation led-
ningsnät.**

Hagström
LNäs AB

Närsjövägen 23
78053 NÄS

Tel. 0281-30597
Fax. 0281-30597
070-6208271

*Litet sägner och berättelser från
Dagny Olsson Lindesnäs nertecknat av
hennes morbror Karl Erik Karlsson
1881-1964 också från Lindesnäs*

1. Skiffils Anders ö Fäktar Erkä arbetade tillsammans i skogen, en gång sa Fäktar Erkä åt Skiffils Anders, om je add en skiffil sö skull je skött unna dätta, då svara Skiffils Anders Sö då slapp du fäktä sö gäle...

2. En Stockholmsbilist mötte en Dalabilist "godag" sa Stockholmsbilisten åt masen Hur står det till i V-skjulet? Jo tack, sa masen men hur står det till i A-skjulet då?

3. Bonden Elias var ute och åkte cykel i mörkret, varvid han mötte polisen. "Du har inget lyse Elias" sade polisen. Nej je ha int hä! Men dä skull Du ha! Dä e mytje man skull ha, je skull haft ett par vänter, men hä ha in blitt nö å, sa Elias.

4. En annan gång var Elias ute och cyklade och det var mycket halt så han körde omkull gång på gång, till sist kom ett par pojkar. Vi skall hjälpa upp farbror, sa dom. Tack ska i ha, men hä tjän int nö tä je skä snart kull täbakör! sa Elias.

5. Hä va ingen sak för Far tä gift sä sôm feck ta Mor, hä e sämmer för mä sôm få löv ta e oknu människa.

6. Det var under unionskrisen Sverige-Norge. Klinga var inkallad som soldat "Du sa Kisti" Tänk om hä vär krig ö Klinga sôm e sö hetsint..

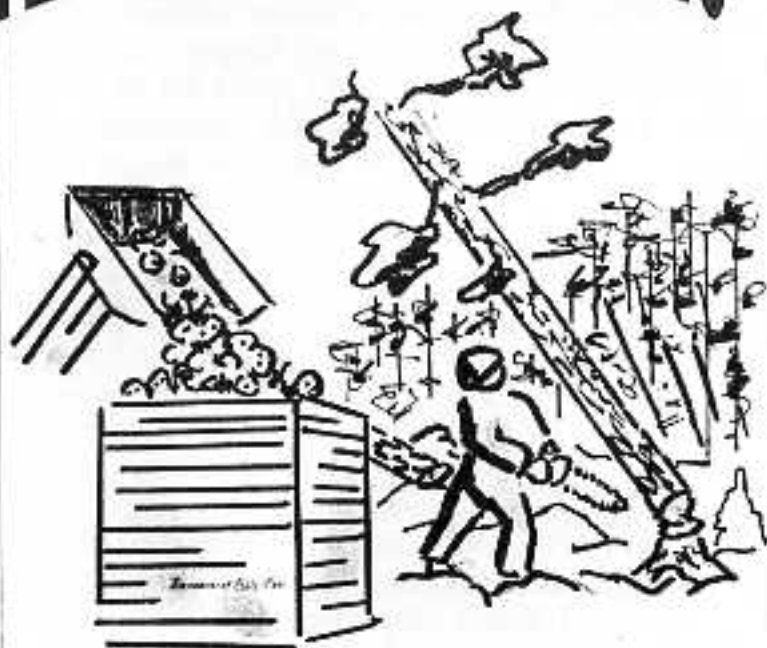
7. "Je skull hit ö tack dä för Olöv ha slitt sängkläar under hülga" sa Klingas Kisti åt Stårk Kari då pojken lag mä kulla hennes.

8. Sant je a dä att Du skull gör den en skon störrä än dän arä, dä jord du den enä mindrä än dän arä, sa han sôm add olikä storä fötter

9. Va üt du nu för mål sa förvältärn åt Spjut Jo nu üt je ett mål sôm je älre a itti för!

10. Hän ment ful je je skull jörö sa Mans Lassä när nön jeck üt vättm ällär ve!

KATRINAS GÅRD NÄS

Potatis, skog.
TELO281-30 102
eL. 30 078

Finmarksbosättning och vandringar i nutid.

Nås sockenförening har under en tid av fem år åstadkommit uppsättning av 4 st. stugor på fd. Kronoallmänningen eller Nås finnmark. Tanken är att vem som helst kan boka upp en stuga och om denne vill företaga en fotvandring på någon av de markerade lederna som leder mot Nås eller mellan stugorna eller också att ta en tur med båten och ev. utnyttja en fisketur eller enbart en roddtur det går även att med bil åka mellan stugor eller in till ett tätortscentrum och besöka en matinrättning alternativt en utflykt vart som helst, det går även bra att enbart vistas vid stugan och koppla av och känna den tysta vildmarks-idyllen.

Annars är självhushåll det givna alternativet. Detta är tänkt som ett alternativ för den som ej vill trängas med annat folk.

I varje stuga finns övernattning för upp till 6 personer + zextra bäddar vid 2 av stugorna alla med köksutrustning sängutrustning båt och vandringskarta.

Samtliga stugor kan nås med bil ca. 100 m ifrån stugorna som längst och vid samtliga stugor underbar utsikt över den vid stugan närliggande sjön. I närheten av stugorna finns möjlighet att nå Vindkraftsparkerna och beskåda den milsvida utsikten över Finnmarken.

En bild av stugornas utsende och utsikten därifrån

N-E

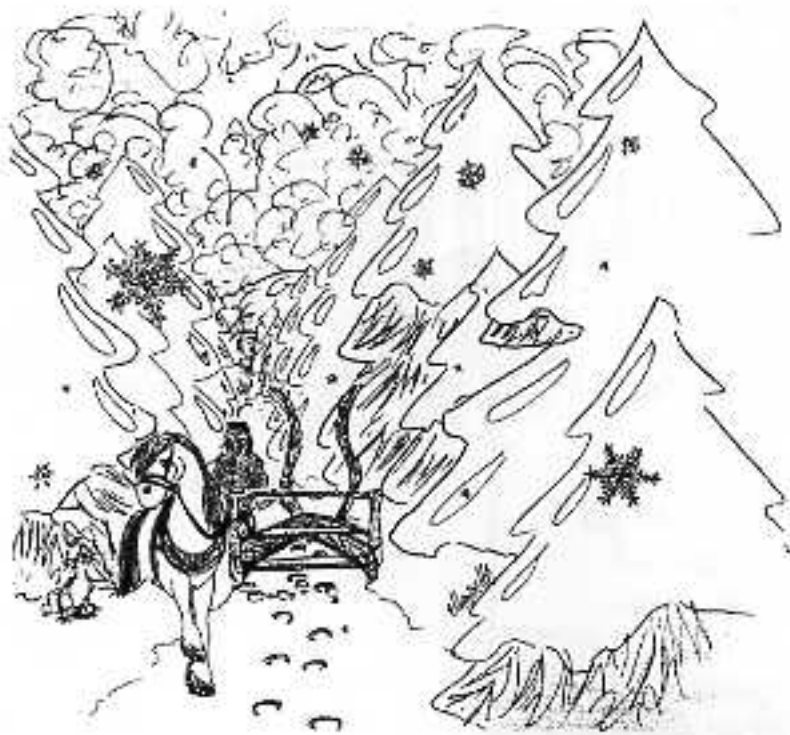
**Vi utvecklar
och tillverkar
batteriladdare för
industrier,
tekniska hjälpmedel och
fordon.**

TEL. 0281-30400

Hemsida

www.batteriladdare.com

**Swede
electronics**

Vinntêr i Sälrsise på 60-talê.

Fôr va ä vinntâr mot hur ä e nu fôr tia. Je ska berätt ömm en händêlse då je vannt sô stor, enn ällvô - tóllv år.

Je ô fasstâr Siŋgne (vi kall o fasstâr fast o va fasbros tjäriŋ) skull gå tã Sälrsisã, fôr hosäs bã kullôr, Gunnel ô Mariann, ô sô pójjtjän Gunnar va där, (minã kusinär) ô sô Täpp Sven.

Náll Nils, fasbro männ, visst att Männns Isak add plogã ivir Orsalôn, sô änn sa att änn skull följ mä ôss ô vis väjjän, fôr hä va plogã öpp i Össtâr Bãrrjä där Männnsns a si buã. Vi tog sikklar ätt bilväjjän tã strass bôrtra Bunäsar där Orsalôn gå in mä e lita vik, Gãsbãkksflån. Där stálld vi sikklar ô jekk ne på isn på Orsalôn. Där va Målarn (Valter Hübbert) ô anŋlä.

Vi vart stãende där e stônnd ô sãg på då änn drog jãddôr, dôm nappã sôm tokãr jusst då. Klókka jekk männ innt vi, fôr hä va sô role si dá han drog öpp jãddôr. Tã sisst varrt vi je ôss á.

Hã va fint plogã på isn ändã tã lãnd, männ då vi kamm öpp i bãrrjä en bit stog plojjän mä skaklor rätt öpp i värã. Nu va ä slut på väjjän, jänn add änn kört hãsstn trött, sô änn fekk spãnn frå ô gå hemm i tomôr. Hur jôr vi nu dá? Vãndã? Nãj, hä va fôr låŋgt tãbakôr, vi fekk je ôss á ti snjögên.

Nu add ä nog vir bra ömm vi add lätt vär stãtt där Målãrn sô lãnnji, fôr nu varrt ä pullsut. Náll Nils jekk fôsst, Siŋgne sãnn, ô je sisst. Snjögên jekk tã magôn á mä fasst je va på slutã, je varrt ätter i ett, männ hä va bärã tã bit hop ô gå, fasst je va sô slut sô je kunn a spitt.

Nils stantã bärã tã je kamm kapp, sãnn bar ä á attã. Náll Erik, far männ, sa jämt dá nõnn gnáll att ä va drigt, innt kôm du nõ fortãrã frãmm fast du gnáll, hä e bärã tã ök fartn sô gå ä fortãrã. Sô hä va bärã tã öka ô pulls vidãrã utan tã gnállã. Stônndtals va ä snjög tã akkslar á mä, sô dá Siŋgne vãndd sã ömm sãg o bärã ett huvu ô e mössã sôm stakk öpp ur snjögän. Då fekk Nial gå sta ô dra öpp mä ur hólã je va ti. Männ då tikkt Siŋgne att ä va bäst tã ta en rasst.

Vi stog ó pusstá e stönn. Sánn sa Nial;
-Nu lær vi je óss á, je ska hemm i kváll attá!

Blót? Je? Ja, hur tro i en katt vör dá en slánn ánn ti sjönn! Lik mä! Ómm á va kállt? Jo, á vart dá vi kamm ti skojjän ó skuggán ó sola tog på gá ne. Há va básst tá gá só en höll vörmán, Nial fösst, Síngne sánn ó só je på tammpan.

Nu va vi pí Ósstár Bárrjá på väg utför ita Vässtár Bárrjá. Dalgánnján kvär, sánn enn lítb bit óppför ó só va vi dör. Sísst bitn kómm innt je hóg hur á jekk tá. mánn frámm kamm vi. Tá má kläar, på má tórt ó sánn va á tá átó. Há vannt lít fasst je va huþru. Je fekk lítá tá drákká, saft áll váttn áll hónn á va, mánn tá sísst rät á tá sá. Matn jekk ne ó krafftar kamm att só je hórrkt gá sta ó lágg má inndá.

Nial skull hemm på enn gánn, só bárá ánn add itti ga ánn sá i väg. Nu va á mórrkt, mánn tuþglá skan e smulu só á varrt nóro rá inndá. Nu varrt á lítá fússk, dá ánn lánt ett par skir ó Gunnar ó Sven fölld má ánn. Dá tog dómm skirspóra tá Stránnána ómm Lokhólá, nárá på bárá málut hel vájjan. Sánn jekk ánn frá Stránnána tá síkkáln ó síkklá hemm.

Há tog innt lánn stónnda förräl þóþkar va att, kriþn enn ó en hállv tímá.
Gunátt!

Dájjän átter vart á állehandá ópptág, pímmplín på sjón ó lítá slikt.
Pá áttmidájjän varrt Tápp Sven ák hem. Vi ará skull vör kvär tá dájjän áttár.
Ti e láa hitt vi tvá jáddsakksár, ó áttómm vi add nórá mórrtár kvär ti kruka, varrt vi hitt på nó.
Vi add nog en tíu vanlená stánnkrokár ó. På má skirar, (je lánt skirar tá Gunnel) ívág ívör Hemmsálsn, átt báttjen ó ut på Sö Sálsn. Má e íkksá ó en klen ísbil fekk vi ópp tóllv hól ti ísn.
Só ut má don, på má skirar ó hemm attá!
Ótváln smakt gótt dássn kválln ó. Gunátt atté....

Vi vakná ovanle snart, je ó Gunnar. Ti má lítá mórrgvál ti magón, på má skirar ó ívág sta ó ta ópp físskdon.
Há va en fin mórrgo, klarán himmil ó e smulu kállt mánn kanonförá. Há va lítá magískt tá ák lángs báttjen mílla tránar só snart ómm mórrgon, e spánnnd förvánnntan ómm á skull vör nó fisk på krokár, frámmför állt på dómm tvá enndá sakksar. Há va nó nítt för tvá gössér i hánn álldern. Förbui va á ó.... Ménn spánnándá várrá!

Nu va vi utá på Sö Sálsn, hákk ópp fösst krokán, ó jodá, há va e jáddá pá! Nu skull o ópp, ó há jekk bra. Násstá hól, líka där, há jekk ó bra.

Tvá jáddór på tvá krokár, dáttá ság bra ut! Trejje krotjen, jáddá pá, ó nu skull je fá dra ópp o, sa Gunnar! Nérvós att á skull gá på tok? Nog men je há, dá innt je add dri ópp só mánná före há.

Je drog, ó ho va má ánda tá hólá, ó där slápptá o!

-Hur far du?!, sa Gunnar.

Nerstámd för mátt mísslíkkándá sa je:

-Je vet innt, ho bárá slápptá.

-Du fá ta násta hól ó dra ópp ho sómm e där dá!

Mánn innt va á nóro på där innt.

Fámmtê hólá va á ena, ó ho drog je ópp. Nu va líkka áterstálld ó berómm frá Gunnar:

-Sí du du, hánn jekk fur bra!

Hur kakksu vannt enn nu dá, storfissskárn.

Sánn va ä tomt fram tá sakksar, só nu sanjnk förhöppningar e smulu. Fösst sakksa, där va ä ena på sóm Gunnar fekk öpp.

Nässta va mi. Jodá, e på där ô! Nu fekk ä bärá innt gå fel, dá skull je få skämmas hel árá!

Nu jekk ä tunjt, män je drog ô há kamm námmará ô námmará! Nu va o ti hólá ô öpp kamm o! Vi kunn ák hemm má fämm finá jáddör. Mi sisstá va stösst på námmará tre kilo!

Nu add sola kómm pi värá, só há a vorrt litá löst ti snjögén, män ä jekk bra hemm tá stugo. Dómm två likkest fiskárpöjkkar vist öpp fäggsta inna vi ránnst dómm!

Nu va ä bärá tá ätö, städá ô plókk hop ô je sä á hemm attá.

Hemm ja, hur skull há gå tá nu dá, je ô Siñne add ju innt nó skir! Vi va gå tá ô ta óss öpp tá Mattsons stugu ô fösst motluta. Immsé pullstá vi, immsé stog vi attapá má Gunnel ô Gunnar. Mariann va pakkásna má riggsäckk bá fram ô att.

Nu kamm vi inn ti grovskojján má tátá, storá gránár. Jánn add innt sola kómm a, só skirspórä va hárt ô stáut tá ák ti. Vi kamm tá Lokhólá skaple látt. Ja, nó stállp varrt ä fur, há ennt gött stá attapá e par skir dá innt ä finns nó tá a föttar ti. Enn litn paus varrt ä, ô só bar ä utför attá, ne mot Stránndána ô Stránndádamnán. Há va rent spännándá tá si hur lángt en skull kómmô inna en vállt tá ô låg ô kullrá ti snjögén. Vi kamm ner tá damnán, männ där add sola kómm a, só ä va daggsmäjjá má i tro! Skirspórä va e par dessi punnd vattn!

Gunnar ô Gunnel add stövlör só dóm kam ivir på vippán utan váttu ti stövlör. Mariann klard sä ho ô.

Sán va ä je ô Siñne. Hur jörô nu dá?

Gunnel fekk ta tá sä siná stövvlor ô Gunnar vart ák tábakör má dómm só Siñne fekk sätt på sä dómm, ô só hast dómm sä ivir.

Summu resa e várrv tá för Gunnar, på má stövvlor på miná föttär ô só hast vi óss iväg.

Nu add Gunnar lest á tá vár skirtakksi, äll só tikkt änn nog att ä va role tá krággla má má.

-Nu óká vi!, sa änn.

Ô je hanj má. E stónd! Je vállt fur tá förstáss, ô há va fur há sóm va meniñar, vännt je. Váttu ti stövlör, blöt ómm föttar ô blöt ómm benar, männ innt nó mer än só. Fasst ä va nog meniñar att ä skull a vorrt várrá. Litá besviknä va nog kullor ô Gunnar i állefäll, men dóm add role a há sómm va. Siñne tikkt innt ä va nó role. Män há e smállär enn fá ta i livá, je likt miná kusinär enndá.

Vi a att sä mittji role ihop i livá só ä rákk tá e hela bok ómm só e. Dátta e jussómm innt enndá gánnján Gunnar ô je va på äventir.

Vi la kull óss ti en jokkpöl ve Lissammils má mopedn e várrv dá vi a vir ti Vössla ô fisss kräfftor, dá va vi finá má i tro!

Kónnt, riggsäckk, kräffthiñk, kräffthávär, moped, Náll Gunnar ô je ô allá kräfftor badá ti summu jokkpöl, só jissá ómm vi add jörô tá fá árnij på átteráljar ô fá kräfftor tábakör ti hintjen. Há tog e stónd, män há jekk!

Há jord ä ô hemm frá Stránndána, fasst ä va kuli óm föttar ô benar inna vi va hemmá.

Ómm je skull gör ómm ä idag?

Ja há skull je, fast je fiñj nog jör ä sjóllv, skull je tro.

Náll Birger Andersson.

...när du skall fira Julen
eller dig själv, välkommen till oss
vi har allt för fest och jul!!

NÅS SERVICECENTER
TEL. 0281-302 19

Kallberget

Den långa tid som förlutit sedan man från
gården köpt de båda mark i Kallberget är nu omöjligt
att få reda på. Men säkert är det långt före 1800
denna plats förut omnämnd i några böcker. Från
början funder någon mindre antal bostäder och
skulle endast varit en mindre ickestoppa, hänvisade
till någon gård nere i byn. Från gården för
påköpt Kallberget i skrift nämnes det för
"Kallbergsbögrarna". Mycket tidigt är det från
början varit flera ättlingar eller bögrar. Ättlingarna
Gädd och Gabriel är namn som omnämns i
samband därmed. Genom arv och delningar
har gårdens hemmet till tillhört Gabriel Per
Peters och hans hustru Klara Olsson, som den
16 mars 1869 sålt stället till inspektorn Brauman
och hans hustru Emma Brauman. Det stora
bohuset var då påbörjat, men Gabriel Per
boade i en mindre gammal stuga, som låg efter
sälva huset av träpan. Tomten där denna stuga
låg synes ännu som en fyresten i åker, då
den aldrig blev avgränsad. Gabriel Per för efter
denna affär till Skövde. Brauman fullbordade
nu det påbörjade bygget, och byggde bohuset
som det ännu befinner sig. Både på södra änden
har dock från början varit äppel och skogsbäver
och så påbyggt med byggnaden, helgen är den äldre
än själva bohuset. Själva byggnadsstället, där och
belägg nu också där.

Kallbergsstoppa. En förkortad version Nerskrivet och
dikterat av Matspers Erik Olsson år 1938

Här en bild av Matspers Erik Artur Olsson f. 1901
Äldsta sonen till Matspers Olof Ersson Borgheden
och Kerstin Olsson från Skansbacken vilka flyttade
upp till Kallberget i början på 1900 talet med sina 4
barn. Erik blev kvar i Kallberget till sin död. Han
var som sagt en filosof och djurvän i stora mått.
Var man om djuren och särskilt fåglarna som han
matade regelbundet under sin levnadstid.

N-E

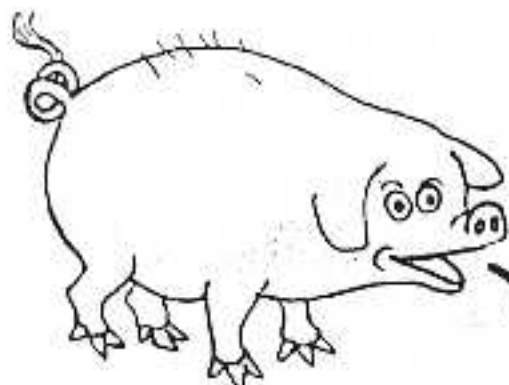
HANDELSBANKEN
VANSBRO.

Exempel
på en
tillförlitlig
ledstjärna.

HANDELSBANKEN
VANSBRO
TEL. 0281-120 20

DETTA ÄR EN TECKNING AV "RÄLG PÅR" SOM JAG TYCKER BÖRJA ÖVERENS STÄMMA MED MIG. OCH JAG VILL BELYSA MED DENNA BILD ATT JAG MÅSTE BÖRJA TÄNKA TILL OM JAG KAN FULLBORDA NÅSVARGEN I FORTSÄTTNINGEN. JAG HOPPAS ATT DENNA VARG OCKSÅ KOMMER ATT VARA LÄSBAR OCH I SÅ FALL SKALL JAG FÖRSÖKA MED SOMMARNUMRET 2011 SÅ FÅR VI SE VIDARE OM VÅRAN ANONNSRITARE OCKSÅ STÄLLER UPP DET ÄR ETT MÅSTE. VI FÅR ÖNSKA EN RIKTIGT GOD JUL OCH ETT GOTT NYTT ÅR

TYVÄRR BLIR MAN GAMLARE,
OCH "RAMLARE"
MED VÅREN

Hugo, Du är en liten skitig kuling!
Du vet väl vad en kuling är, va?
"Ja - mamma", barnet till en sugga.

VI KÖRÄ FAST
HÄ E' JUL Ô
SNÖGÄ...
RING DYGNET RUNT !!

Hemmings Åkeri AB

PER & BÖRJE

Specialitet
Skogs- & Hustransporter

Storbyn 12
780 53 Nås

Tel + fax: 0281-300 90
Per mobil: 070-213 68 99
Börje mobil: 070-263 33 54
Mail: hemming.ab@.globalnet.net

Gucku Olov

Gucku Olov är snäll och det är hans heder,
men annars har han nog sina sidor och reder.
Och att jämt jökta och gno är hans största lusta,
och han vill ej att hans pigor, drängar ska pusta.

Härom dagen i höst då slog han rekordet,
då va på joläppellandet, ja, ni förstår det.
Han sätt tä plöja som bärra snon o så snacka:
Tä middar skä ländä öpp, så nu skä i hackä!

Olle pröttar o ryter i eld och lågor,
för dä geck tövlut i ogrät, kvickrot o tagör,
o vät vart märra, ä drog så ho börja fisa,
då vore roligt försöka dikta en visa.

Kaffetiden den kom, men skulle vi våga
att dricka kaffe förutan att Olle fråga.
Men då får gå hur då vill mä sämjan och friden
i Olles rastlösa jäkt och tävlan med tiden.

Dömmä förar döm lätt vi värö tä sännä!
Nej, Olöv, vi skä ta öpp döm mä vi o jännä,
lämnen två förär, hön e hä för fazoner!
vi skä jör fälut, nog hinn du hem ita konär!

Olle har stökat undan mycket till hösten,
nu kommer turen att gå och ängslas för trårken.
Då kommer fram att han är en "jordbruksminister"
om rög och havre har sina fel, sina bristor.

Olle bär vatten, och har fått ont i knäna,
men han behöver ej det, till vad skall det tjäna.
Han har så händigt att dra in en vattenledning,
har vi predikat, men han är disträ som en hedning.

Hela nätterna lyser det i hans stuga,
ä ingen nattro får varken kräk eller fruga,
för dä skall "Gucku Kolj" börja diska och mjölka,
ä Olov ligger på golvet och kokar sörpa.

Den 6 okt 1951 A.K.

Aterigen några visor av Axel Karlsson.
Även "Korset i Skogen" på nästa uppslag
vilket anses vara lämpligt när nu Björn
och Varg är synliga med jämna mellanrum.
Björnkorset har varit publicerat förr i
Nåsvargen men efter så många Björn
observationer anser jag att detta bör ses
och även lämpligt att ge en liten påminnelse
om att det i dag är ganska gott om rovdjur
i nåsskogarna även om de inte visar sig
för allmänheten så väldigt mycket.
De två första visorna har ej varit visade
förut men de är så profsigt diktade så
de måste visas för Vargläsarna och en
stor heder till Axel för detta.

Tack Axel Du var en stor Poet.

Nils-Erik

Nugos Anders Kärlekssaga

Sorgeliga saker hända
än i våra dar minsann
Nugos Anders låg vid Brända
brodern Per där honom fann

Anders ligg du jän o gränjä
Per så lustigt sig brast ut
vär lik folk o bäst du vänj dä
tickt je du skull rüken ut.

Slut du fått tä dina Brittä
kän je nu förstå sa Per
men int kän je dä begripä
hur du nön gång kän vört kär.

Sän e hä mä kvinnfolk kränglä
dä räck hä o gränjä jämt
Anders du skänt gå o dänglä
häv dä hem o hä bestämt

Anders bet sig hårt i läppen
Per håll käftn säg je dä..
äll så skä du få tä käppen
du skänt härskä ivir mä.

Ifrån Brända kom omsider
Anders lyckligt hem igen.
Han på nytt evad det lider
finner sig en annan vän.

Hon rycks bort i dödens timme
ung och Anna hette hon.
Hennes kjortel till ett minne
Anders köpta på auktion.

Utstä djärv attack av kvinnan
mid-rom-maren fyrtiofem
fick nu som vi oss vill minnas
Anders och hans angkarls hem.

Nu man enas om i Huden
att det kryckestät skall bli
äntligt kom i tur för soden
Anders och hans frieri.

Anna hette finnmarksbruden
utan psalmbok, utan präst.
Med en björk och torrgran luden
vigdes de av mången gäst.

Anders är nu grå i håren
utav år, som tvunnit hän
och av sorger tyngd med åren
Anders lever ogift än....

Melodi: Elvira Madigan
Månadens visa febr. 1950 A.K.

Korset i Skogen

Text Axel Karlsson

Melodi: Korr på Idas grav

Esbjör ensam, snart en morgon gick på jakt
dit till Hårdvallsbråten, till en enslig trakt,
ty han skulle skjuta björnen, som då hade idet där,
och han äter ej blott myror och blå bär.

Där vid Gräsbergsvallen björnen som vi vet,
rev tre Krittur, som bland andra gick i bet,
Och det var en kviga och det var en skällko som han
rev, och en fåle som han ner till myren drev.

Esbjör klättrar till en säker vaktpost opp,
som fanns byggd därunder fyra tallars topp,
Jägaren fick snart se björnen komma lufsande sin stråt,
ville åteln uppå mossen komma åt.

Och snart skar mynningsladdarnas skarpa knall,
björnen träffas, stöp, men dock ej knall och fall,
Han är döder, trodde Esbjör, som nu vandrar hem igen
för att hämta hjälp, en häst och några män.

Och när jägarn hem till bygden återkom,
fick han många med sig då han vände om.
Ni får ej ta bössor med er Karlar, jägaren förbjöd,
tag blott yxor med er, björnen är ju död!

Esbjör först till Hårdvallsbråten sedan hann,
men där björnen stöp han blott en blodpöl fann.
Gömd där invid i en buske björnen blott bedövd låg,
Esbjör trodde dock, att björnen död han såg.

Men när Esbjör emot björnen stegar på,
reste besten sig till anfall för att slå.
Esbjör värcjde sig med yxan, skaflet brast o Esbjörs dag
var nu räknad, när han stöp för björnens slag.

När de många ifrån byn väl strax anlant,
hade detta sorgedrama redan hänt.
En av männen, som mot Esbjörs vilja tog sin bössa med
sköt ett skott och fällde björnen livlös ned.

Hem igenom skogen sorgetåget går,
hästen går i täten, sakta drar en bår.
Det var sorgligt länkta hästen, som de båda döda drog,
och allt folk i kön som tunga steg nu tog.

Just som templets klocka klämtar över byn,
och när majsol är en morgonsol i skyn,
se, ur skogen där kom häst och folk då hem med
sorgligt bud, hälsade av tempelklockans spröda ljud.

Sista stegen nalkas nu på denna färd,
yngsta, sista stegen hem till Esbjörs härd,
där som Esbjörs hustru ensam är med sina åtta små.
Varligt dit med sorgetåget vi må gå!

Hustrun gråter, viskar ömt sin makes namn
nu därinne, och med barnen i sin famn,
Och hon tänkte: Drabbas detta hem därför av sorg
måntrö, för att Esbjör ej gav björnar någon ro.

Snälla grannar, vänner och vår svenska kung
skyndar att ge tröst i sorg så svår och tung.
Ej skall Esbjörs hustru och hans små behöva lida brist
uppå mat och kläder, det är sant och visst!

Och beryktat blev i hela Sveigea land
vildmarksdramat där vid Hårdvalletjärnens strand,
och åt dagen som det hände kungen namnet Esbjör
gav, firat här i Norden och på fjärran hav.

Djupt i kyrkomullen multna äro re'n
björnens bete)!, Esbjörs kista och hans ben.
Så och björnens huvud ej finns mer i byn som minne
kvar, hade här sin tid som mycket annat har.

Än i dag vid Hårdvallsbråten korset står,
står där minnande och skyddat i ett snår.
Minnande om det som hände ardotonhundra trettio,
maj den tionde i denna vildmarks ro.

!) Esbjör fick en av björnens betar med sig i gravet

A, i BIGGBEKYMMER
DÅ KÄNN I RINJÄ TÄ ÖSS.!

HJULBÄCKS
BYGG HB.
TEL. 0281-30172
070-3553349

Från en regnig och blöt sensommar och höst ser vi fram mot vintermånaderna som närmar sig med raska steg och hoppas på en vit vinter med måttliga temperaturer. Och vi hoppas även nu kunna ge Er en läsvärd tidskrift att beskåda under vinterkvällarna. Ni har varit duktiga med att förmedla stoff till kommande "varg", och jag hoppas att ni även fortsättningsvis levererar material så vi åter kan distribuera "Nåsvargen".

Jag vill tacka alla som sponsrat med annonser och som bidragit med material och information samt alla läsare en riktigt.....

God Jul och ett Gott Nytt År!

Björnkorset vid Hårdvallsbråten

*På korset står ristat (1830 EES död af Björn)
Liss Mats Esbjör Ersson f 1779 dödad av björn 10 maj 1830
sedan han fällt en björn på åtel och efter att hämtat hjälp i
hembyn gick han i förväg tillbaka och björnen mötte
upp skytten när han återkom till skottplatsen .*